

ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΕΙΛΩΝ 2022

Μάρτιος 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΣΗΜΕΙΩΝ

Η αξιολόγηση απειλών που εκπονήθηκε από κοινού από το EUIPO και την Europol (Ευρωπόλ) αποτελεί μια στρατηγική έκθεση η οποία παρέχει ενημέρωση στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους επαγγελματίες, τις επιχειρήσεις και το ευρύ κοινό σχετικά με την απειλή των εγκλημάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Η αξία των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και των πειρατικών εμπορευμάτων στην ΕΕ εκτιμάται σε 119 δισεκατομμύρια ΕΥΡΩ, ποσό που αντιπροσωπεύει έως και το 5,8% των εισαγωγών (1). Σε σχέση με το 2019, ο συνολικός αριθμός των περιπτώσεων εντοπισμού εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης από τις τελωνειακές αρχές στα σύνορα της ΕΕ και στην εσωτερική αγορά έχει μειωθεί. Το 2020 δεσμεύθηκαν περίπου 66 εκατομμύρια τεμάχια, έναντι 76 εκατομμυρίων το 2019. Η κρίση του COVID-19 επηρέασε τα αποτελέσματα κατασχέσεων του 2020. Κατά τους πρώτους μήνες της πανδημίας σημειώθηκε μείωση του εμπορίου και διέλευση μικρότερου αριθμού εμπορευμάτων από τα σύνορα, ενώ οι αρχές επιβολής του νόμου αντιμετώπισαν πρόσθετες δυσκολίες κατά την εφαρμογή των συνήθων ελέγχων.

Η πανδημία του COVID-19 έδωσε επίσης ώθηση στην εγκληματική οικονομία. Κατά την περίοδο αυτή σημειώθηκε απότομη αύξηση εγκλημάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, όπως η παραγωγή και διανομή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης.

Οι παραποιητές/απομιμητές χρησιμοποιούν συχνά πολύπλοκες εμπορικές οδούς για τη μεταφορά των προϊόντων τους από τη χώρα παραγωγής προς τις αγορές προορισμού. Παρά το γεγονός ότι τα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης μεταφέρονται ευρέως στην ΕΕ χύδην μέσω των εμπορευματικών μεταφορών, τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί σημαντικά η χρήση των υπηρεσιών κατεπίγουσας μεταφοράς, ιδίως μέσω μικρών δεμάτων. Η αξιοσημείωτη αυτή αύξηση συνδέεται με την ανάπτυξη των διαδικτυακών αγορών.

Τα εγκληματικά κυκλώματα που οργανώνουν την εισαγωγή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης στην ΕΕ εδρεύουν κυρίως σε χώρες εκτός της ΕΕ, όπου και πραγματοποιείται το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Τα εγκληματικά κυκλώματα που έχουν τη βάση τους εντός της ΕΕ είναι υπεύθυνα για τη διανομή των εισαγόμενων αυτών προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, για τη λειτουργία εγκαταστάσεων εντός των οποίων συναρμολογούνται ημικατεργασμένα προϊόντα.

Η αυξανόμενη εισαγωγή παραποιημένων υλικών συσκευασίας και ημικατεργασμένων προϊόντων στην ΕΕ καταδεικνύει σαφώς την παρουσία παράνομων εγκαταστάσεων παραγωγής εντός της ΕΕ. Σε πολλά κράτη μέλη έχουν ανακαλυφθεί εγκαταστάσεις παραγωγής, μεταξύ άλλων εργαστήρια που παράγουν πλαστά φαρμακευτικά προϊόντα, εργοστάσια που τοποθετούν ετικέτες σε απομιμήσεις και παραποιημένα ενδύματα και είδη πολυτελείας, εγκαταστάσεις παραγωγής και επανασυσκευασίας παράνομων φυτοφαρμάκων και τσιγάρων, εργοστάσια επαναπλήρωσης γνήσιων και πλαστών κενών φιαλών αλκοολούχων ποτών και λαθραία εργοστάσια που επανασυσκευάζουν πλαστά αρώματα.

Όπως και πολλές άλλες εγκληματικές δραστηριότητες, η παραποίηση/απομίμηση στηρίζεται πλέον σε μεγάλο βαθμό στον ψηφιακό τομέα για την προμήθεια εξαρτημάτων και τη διανομή προϊόντων (τόσο υλικών όσο και άυλων) στους καταναλωτές μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και υπηρεσιών άμεσης ανταλλαγής μηνυμάτων.

Για την εισαγωγή και τη μεταφορά παράνομων εμπορευμάτων οι εγκληματίες χρησιμοποιούν πλαστά έγγραφα. Η δόλια χρήση νόμιμων επιχειρηματικών δομών, όπως οι δίαυλοι λιανικής πώλησης, για τη διευκόλυνση της διακίνησης εμπορευμάτων και τη νομιμοποίηση κερδών από εγκληματικές δραστηριότητες, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του εμπορίου προϊόντων παραποίησης/απομίμησης.

Στόχο των παραποιητών/απομιμητών αποτελούν ολοένα και περισσότερο τα είδη πολυτελείας, καθώς και ένα ευρύ φάσμα προϊόντων καθημερινής χρήσης.

Τα ενδύματα, τα αξεσουάρ και τα είδη πολυτελείας παραμένουν μεταξύ των πλέον δημοφιλών κατηγοριών προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Τα εν λόγω προϊόντα παραποίησης/απομίμησης εξακολουθούν να πωλούνται συνήθως σε φυσικές αγορές και καταστήματα.

Οι **ηλεκτρονικές/ηλεκτρικές συσκευές, τα κινητά τηλέφωνα και τα εξαρτήματα** πλήττονται όλο και περισσότερο από παραβιάσεις των ΔΔΙ. Ορισμένα από τα ηλεκτρονικά προϊόντα με τη μεγαλύτερη ζήτηση διατρέχουν τον κίνδυνο δημιουργίας προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και διαφήμισης των προϊόντων αυτών σε διαδικτυακές αγορές, ακόμη και πριν τη διάθεση των γνήσιων προϊόντων προς πώληση. Οι παραποιητές/απομιμητές ενδέχεται να επιχειρήσουν να εκμεταλλευτούν την αυξανόμενη παγκόσμια έλλειψη μικροκυκλωμάτων ημιαγωγών εισάγοντας στην αγορά παραποιημένους ημιαγωγούς, όπως διόδους.

Σοβαρή απειλή για τους καταναλωτές αποτελούν τα **τρόφιμα και τα ποτά**, τα οποία είναι εξαιρετικά δημοφιλή στους παραποιητές/απομιμητές. Η παραγωγή παράνομων προϊόντων διατροφής, ιδίως ποτών, γίνεται ολοένα και περισσότερο επαγγελματική και εξελιγμένη. Ορισμένοι παραποιητές/απομιμητές εφαρμόζουν ένα διατεμαχικό επιχειρηματικό μοντέλο που καλύπτει ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού και διανομής. Οι εγκληματίες παραποιούν ή δημιουργούν απομιμήσεις όλων των ειδών τροφίμων και παραπλανούν τους καταναλωτές τροποποιώντας τις ετικέτες, τις διαδικασίες παρασκευής, δηλώνοντας δολίως τη γεωγραφική προέλευση και/ή αντικαθιστώντας τα προϊόντα.

Παραποιημένα αρώματα και καλλυντικά ανιχνεύονται εντός της ΕΕ τόσο με τη μορφή προϊόντων έτοιμων προς χρήση όσο και ως συστατικά προϊόντων που χρησιμοποιούνται για τη δημιουργία των τελικών παραποιημένων προϊόντων σε παράνομα εργαστήρια της ΕΕ. Οι παραποιητές/απομιμητές εξακολουθούν να παράγουν προϊόντα καθημερινής χρήσης, όπως σαμπουάν, οδοντόκρεμες, καλλυντικά και απορρυπαντικά. Η αύξηση των πωλήσεων προϊόντων παραποίησης/απομίμησης στο διαδίκτυο αποτελεί μια διαρκή τάση.

Τα **φυτοφάρμακα** εξαλείφουν τους επιβλαβείς οργανισμούς οι οποίοι βρίσκονται μέσα σε φυτά ή πάνω σε αυτά. Το εμπόριο παράνομων φυτοφαρμάκων εξακολουθεί να αποτελεί για τους εγκληματίες μια εγκληματική δραστηριότητα χαμηλού κινδύνου και υψηλής κερδοφορίας, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται χάρη στην υψηλή ζήτηση παράνομων προϊόντων και ένα καθεστώς το οποίο επιβάλλει στους εγκληματίες εξαιρετικά χαμηλές κυρώσεις. Το εμπόριο αυτό αποφέρει μεγάλα κέρδη με χαμηλή αρχική επένδυση.

Τα **παραπονημένα φαρμακευτικά προϊόντα** εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να προέρχονται από χώρες εκτός της ΕΕ, αν και μπορούν επίσης να παράγονται σε παράνομα εργαστήρια εντός της ΕΕ. Η διανομή παραπονημένων φαρμακευτικών προϊόντων έχει μετατοπιστεί σχεδόν εξ ολοκλήρου από τις φυσικές στις διαδικτυακές αγορές, και πραγματοποιείται μεταξύ άλλων μέσω ειδικών πλατφορμών, όπως τα διαδικτυακά φαρμακεία, και ευρέως χρησιμοποιούμενων πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης. Οι εγκληματικές ομάδες παραποιούν ολοένα και πιο ευρύ φάσμα φαρμάκων. Οι εγκληματίες εξακολουθούν να εκμεταλλεύονται τις ευκαιρίες που προκύπτουν λόγω της πανδημίας COVID-19.

Η **πειρατεία** αποτελεί πλέον σχεδόν αποκλειστικά ηλεκτρονικό έγκλημα. Οι ενημερωτικές προτιμήσεις των καταναλωτών έχουν μετατοπιστεί προς τις υπηρεσίες συνεχούς ροής με σκοπό την πρόσβαση σε ψηφιακό περιεχόμενο μέσω διαφόρων εφαρμογών και πλατφορμών. Οι εμπλεκόμενοι εγκληματίες είναι εξαιρετικά επιδέξιοι στη χρήση προηγμένων τεχνικών αντιμετρώσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η πειρατεία ψηφιακού περιεχομένου συνδέεται με άλλες δραστηριότητες κυβερνοεγκλήματος, όπως η κρυπτοπειρατεία ή η διανομή κακόβουλου λογισμικού.

Τα **προϊόντα καπνού** συγκαταλέγονται στα συχνότερα αναφερόμενα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης. Τα εγκληματικά κυκλώματα έχουν κατορθώσει να διατηρούν ένα εγκληματικό επιχειρηματικό μοντέλο, δημιουργώντας σύγχρονες και επαγγελματικές εγκαταστάσεις παραγωγής πιο κοντά στις αγορές προορισμού τους. Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η κατανάλωση καπνού στην ΕΕ έχει μειωθεί, το μερίδιο αγοράς των παράνομων προϊόντων καπνού που καταναλώνονται παραμένει υψηλό.

Τα **παιχνίδια** που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας εντοπίζονται και κατάσχονται συχνά τόσο εντός της ΕΕ όσο και κατά την είσοδό τους στην ΕΕ. Δεν συμμορφώνονται με τους κανόνες υγείας και ασφάλειας και εκθέτουν τα παιδιά σε σοβαρούς κινδύνους για την ασφάλεια. Οι αρχές επισημαίνουν συνήθως απότομη αύξηση του αριθμού των κατασχέσεων λίγο πριν τις γιορτές και κατά τη διάρκεια αυτών.

Τα εγκλήματα του τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας έχουν σημαντικές οικονομικές συνέπειες, τόσο για τον δημόσιο όσο και για τον ιδιωτικό τομέα. Επιπλέον, τα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών, αλλά και αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

- Το έγκλημα στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας εξακολουθεί να συνιστά σημαντική απειλή για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών. Επιπλέον, έχει αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομία της ΕΕ, με δεδομένο ότι το 2019 εισήχθησαν στην ΕΕ προϊόντα παραποίησης/απομίμησης και πειρατικά εμπορεύματα αξίας 119 δισεκατομμυρίων ΕΥΡΩ, τα οποία αντιπροσωπεύουν έως και το 5,8% των εισαγωγών της ΕΕ. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, με δεδομένο ότι η ΕΕ επιδιώκει τη μετάβαση στην οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία.

- Παρά το γεγονός ότι τα περισσότερα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης τα οποία διανέμονται στην ΕΕ παράγονται εκτός της ΕΕ, υπάρχουν ενδείξεις ότι η παραγωγή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και προϊόντων που δεν πληρούν τα πρότυπα πραγματοποιείται ολοένα και περισσότερο εντός της ΕΕ. Η συχνή κατάσχεση παραποιημένων υλικών συσκευασίας και ημικατεργασμένων προϊόντων κατά την είσοδό τους στην ΕΕ καταδεικνύει σαφώς την παρουσία εγκαταστάσεων παραγωγής εντός της ΕΕ, εκ των οποίων ορισμένες χρησιμοποιούνται για τη μερική συναρμολόγηση και άλλες για πλήρεις κύκλους παραγωγής.
- Η πανδημία COVID-19 δημιούργησε νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για τη διανομή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης και προϊόντων κατώτερης ποιότητας. Τα εγκληματικά κυκλώματα που εμπλέκονται σε εγκλήματα διανοητικής ιδιοκτησίας επιδεικνύουν υψηλά επίπεδα προσαρμοστικότητας όσον αφορά την προσαρμογή του επιχειρηματικού τους μοντέλου, μέσω της μετατόπισης της εστίασης όσον αφορά τα προϊόντα και την εμπορία τους.
  - Όπως και πολλές άλλες εγκληματικές δραστηριότητες, η παραποίηση/απομίμηση στηρίζεται πλέον σε μεγάλο βαθμό στον ψηφιακό τομέα για την προμήθεια εξαρτημάτων και τη διανομή προϊόντων (τόσο υλικών όσο και άυλων) στους καταναλωτές μέσω διαδικτυακών πλατφορμών, μέσων κοινωνικής δικτύωσης και υπηρεσιών άμεσης ανταλλαγής μηνυμάτων. Η εξέλιξη αυτή έχει παγιωθεί περαιτέρω χάρη στην πανδημία COVID-19.
  - Παρά το μεγάλο υφιστάμενο κενό πληροφοριών σχετικά με την οικονομική διάσταση των επιχειρήσεων παραποίησης και απομίμησης οι οποίες δραστηριοποιούνται στην ΕΕ, υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι παραποιητές/απομιμητές νομιμοποιούν τα έσοδά τους από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες χρησιμοποιώντας τόσο παραδοσιακά όσο και πιο εξελιγμένα συστήματα τα οποία αξιοποιούν την τεχνολογία, μεθόδους νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες μέσω του εμπορίου αλλά και υπεράκτιες δικαιοδοσίες.
  - Εικάζεται ότι τα εγκληματικά κυκλώματα που οργανώνουν την εισαγωγή και διανομή προϊόντων παραποίησης/απομίμησης στην ΕΕ εδρεύουν κυρίως σε χώρες εκτός της ΕΕ, όπου και πραγματοποιείται το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής προϊόντων παραποίησης/απομίμησης. Τα εγκληματικά κυκλώματα που έχουν τη βάση τους εντός της ΕΕ διανέμουν τα εισαγόμενα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης και, σε ορισμένες περιπτώσεις, διαθέτουν εγκαταστάσεις εντός των οποίων συναρμολογούνται ημικατεργασμένα προϊόντα.
  - Τα ενδύματα και τα αξεσουάρ ένδυσης προωθούνται μέσω πωλήσεων οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω ζωντανής μετάδοσης, βίντεο και επιχορηγούμενων διαφημίσεων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι οποίες στοχεύουν τους πελάτες με παραπλανητικές προσφορές εκπτώσεων ή επώνυμα προϊόντα σε χαμηλές τιμές.
  - Οι παραποιητές/απομιμητές εκμεταλλεύονται την παγκόσμια έλλειψη εφοδιασμού μικροκυκλωμάτων ημιαγωγών. Τα κινητά τηλέφωνα, τα αξεσουάρ και τα εξαρτήματά τους συγκαταλέγονται μεταξύ των προϊόντων που πλήττονται περισσότερο από παραβιάσεις ΔΙ σχεδίων, υποδειγμάτων και εμπορικών σημάτων.

- Η παραγωγή παράνομων προϊόντων διατροφής, ιδίως ποτών, γίνεται ολοένα και περισσότερο επαγγελματική και εξελιγμένη. Ορισμένοι παραπονητές/απομιμητές εφαρμόζουν ένα διατεμαστικό επιχειρηματικό μοντέλο που καλύπτει ολόκληρη την αλυσίδα εφοδιασμού και διανομής. Οι παραβιάσεις των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων καλύπτουν ευρύ φάσμα προϊόντων και εξακολουθούν να αναφέρονται ευρέως.
- Οι παραβιάσεις των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που σχετίζονται με αρώματα και καλλυντικά αφορούν την παραγωγή προϊόντων καθημερινής χρήσης: κυρίως σαμπουάν, οδοντόκρεμες, καλλυντικά και απορρυπαντικά.
- Το εμπόριο παράνομων φυτοφαρμάκων εξακολουθεί να αποτελεί για τους εγκληματίες μια εγκληματική δραστηριότητα χαμηλού κινδύνου και υψηλής κερδοφορίας, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται χάρη στην υψηλή ζήτηση παράνομων προϊόντων και τις χαμηλές κυρώσεις για τους εγκληματίες, με αποτέλεσμα την επίτευξη υψηλών κερδών με χαμηλή αρχική επένδυση.
- Η παραγωγή παράνομων φαρμακευτικών προϊόντων στις μέρες μας πραγματοποιείται συχνά σε παράνομα εργαστήρια εντός της ΕΕ. Τα εργαστήρια αυτά είναι δύσκολο να εντοπιστούν και προμηθεύουν πολλαπλούς διανομείς. Ωστόσο, τα προϊόντα αυτά εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να προέρχονται από χώρες εκτός της ΕΕ.
- Οι ιστότοποι που διανέμουν παράνομα οπτικοακουστικό περιεχόμενο φιλοξενούνται σε διακομιστές σε ολόκληρη την Ευρώπη, την Ασία και τη Μέση Ανατολή. Οι εμπλεκόμενοι εγκληματίες είναι εξαιρετικά επιδέξιοι στη χρήση προηγμένων τεχνικών αντιμέτρων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η πειρατεία ψηφιακού περιεχομένου συνδέεται με άλλες δραστηριότητες κυβερνοεγκλήματος, όπως η κρυπτοπειρατεία ή η διανομή κακόβουλου λογισμικού. Οι πειρατές εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες για την απόκρυψη των ψηφιακών ιχνών τους και χρησιμοποιούν υπηρεσίες διακομιστή διαμεσολάβησης για τη δημιουργία ανθεκτικών δικτύων φιλοξενίας. Η διαδικτυακή παρουσία κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 προκάλεσε την αύξηση της προσφοράς συσκευών συνεχούς ροής υψηλής ποιότητας και διάφορες προσφορές παράνομου περιεχομένου.
- Τα εγκληματικά κυκλώματα που ασχολούνται με την παράνομη παραγωγή μπορούν να διατηρούν ένα εγκληματικό επιχειρηματικό μοντέλο, δημιουργώντας σύγχρονες και επαγγελματικές εγκαταστάσεις παραγωγής πιο κοντά στις αγορές προορισμού τους.

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Το έγκλημα διανοητικής ιδιοκτησίας έχει αρνητικές επιπτώσεις για την οικονομία, το φυσικό περιβάλλον και την υγεία και την ασφάλεια των πολιτών της ΕΕ.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη που πραγματοποίησαν το EUIPO και ο ΟΟΣΑ, το 2019 εισήχθησαν στην ΕΕ προϊόντα παραποίησης/απομίμησης και πειρατικά εμπορεύματα αξίας 119 δισεκατομμυρίων ΕΥΡΩ, τα οποία αντιπροσωπεύουν έως και το 5,8% των εισαγωγών της ΕΕ (2).

Οι περισσότερες από τις εταιρείες των οποίων τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας παραβιάζονται από παραποιητές/απομιμητές είναι εγκατεστημένες σε χώρες με ιδιαίτερα καινοτόμες οικονομίες. Σχεδόν το 39% των τελωνειακών κατασχέσεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2017-2019 αφορούσαν προϊόντα που παραβίαζαν τα δικαιώματα ΔΙ κατόχων δικαιωμάτων από τις ΗΠΑ, με αμέσως επόμενα τα προϊόντα κατόχων δικαιωμάτων από χώρες της ΕΕ όπως η Γαλλία (18%), η Γερμανία (16%) και η Ιταλία (9,8%) (3).

Σε μια σειρά τομεακών μελετών, το EUIPO εκτιμά τις απώλειες εσόδων πωλήσεων οι οποίες επήλθαν ως αποτέλεσμα της εμπορίας προϊόντων παραποίησης/απομίμησης κατά την περίοδο 2013-2017 σε περισσότερα από 83 δισεκατομμύρια ΕΥΡΩ ετησίως. Αυτό αντιστοιχεί σε εκτιμώμενες απώλειες φορολογικών εσόδων ύψους 15 δισεκατομμυρίων ΕΥΡΩ (4) και συνολικά 671 000 θέσεων εργασίας.

Το έγκλημα διανοητικής ιδιοκτησίας βλάπτει τη φήμη των νόμιμων παραγωγών, ενώ παράλληλα βλάπτει τη δίκαιη παραγωγή και στρεβλώνει τον ανταγωνισμό στην αγορά. Επιπλέον, ορισμένα εγκλήματα διανοητικής ιδιοκτησίας, όπως το φαρμακευτικό έγκλημα, μειώνουν τα διαθέσιμα κονδύλια για την έρευνα και τη δημόσια καινοτομία (5).

Τα εγκλήματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ιδίως τα εγκλήματα εκείνα που αφορούν την παραποίηση και απομίμηση προϊόντων όπως φάρμακα, τρόφιμα και ποτά, καλλυντικά, ηλεκτρικά οικιακά είδη και παιχνίδια, συνιστούν σημαντική απειλή για την υγεία και την ασφάλεια των καταναλωτών στην ΕΕ. Αυτές οι κατηγορίες προϊόντων αντιπροσώπευαν πάνω από το 15% του συνολικού αριθμού των αντικειμένων που κατασχέθηκαν στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (6).

Τα παραποιημένα φάρμακα και προϊόντα υγιεινής μπορούν να βλάψουν σοβαρά την υγεία των καταναλωτών. Συχνά παράγονται σε ανθυγιεινές συνθήκες, από ανειδίκευτο προσωπικό, και μπορούν να περιέχουν υψηλά επίπεδα τοξικών συστατικών, λανθασμένα δραστικά συστατικά, εσφαλμένες ποσότητες ή καθόλου δραστικές ουσίες. Η πανδημία COVID-19 έδωσε ώθηση στην παραγωγή και το εμπόριο ορισμένων παράνομων και παραποιημένων ιατρικών και υγειονομικών προϊόντων (7) και επιδείνωσε περαιτέρω την απειλή του εγκλήματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

Σημαντική ανησυχία αποτελεί επίσης η παραποίηση τροφίμων και ποτών. Τα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης είναι ως επί το πλείστον χαμηλής ποιότητας και μπορούν να περιέχουν επικίνδυνα υλικά. Οι εγκληματίες παραποιούν ευρύ φάσμα τροφίμων πολυτελείας και καθημερινής χρήσης, εφόσον αυτά είναι κερδοφόρα (8).

Οι απομιμήσεις και τα παραποιημένα παιχνίδια, ηλεκτρονικές συσκευές και εξαρτήματα οχημάτων συνιστούν επίσης απειλές για την ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια. Οι απομιμήσεις παιχνιδιών δεν υπόκεινται στους αυστηρούς ελέγχους ασφαλείας που απαιτούνται από τον νόμο και δεν φέρουν προειδοποιήσεις ή συμβουλές στη συσκευασία. Σε παράνομα ηλεκτρονικά προϊόντα, όπως οι μετατροπείς-αποκωδικοποιητές, υπάρχει ο κίνδυνος υπερθέρμανσης και ηλεκτρικής βλάβης. Παρατυπίες, όπως η κακή σύνδεση των ρευματοληπτών, μπορούν να προκαλέσουν πυρκαγιές.

Τα παραποιημένα και τα κατώτερης ποιότητας φυτοφάρμακα συνιστούν σημαντική και αυξανόμενη απειλή για την περιβαλλοντική ασφάλεια της ΕΕ, καθώς τα προϊόντα αυτά μπορούν να μολύνουν σε μεγάλο βαθμό τη γεωργική γη, τα προϊόντα τροφίμων που καλλιεργούνται σε αυτήν, καθώς και τον αέρα και το νερό για μεγάλο χρονικό διάστημα. Πρόσθετους κινδύνους ενέχει η ακατάλληλη αποθήκευση και απόρριψη χημικών προϊόντων (9), όπως παράνομα φυτοφάρμακα και φαρμακευτικά προϊόντα. Το έγκλημα διανοητικής ιδιοκτησίας ενέχει υψηλό κίνδυνο για το φυσικό περιβάλλον, την ανθρώπινη υγεία και ασφάλεια και τη νόμιμη οικονομία.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- (1) EUIPO, ΟΟΣΑ, 2021, 'Global Trade in Fakes – A worrying threat, 2021', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://www.oecd.org/publications/global-trade-in-fakes-74c81154-en.htm>.
- (2) EUIPO, ΟΟΣΑ, 2021, 'Global Trade in Fakes – A worrying threat, 2021', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://www.oecd.org/publications/global-trade-in-fakes-74c81154-en.htm>.
- (3) EUIPO, ΟΟΣΑ, 2021, 'Global Trade in Fakes – A worrying threat, 2021', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://www.oecd.org/publications/global-trade-in-fakes-74c81154-en.htm>.
- (4) EUIPO, 2020, '2020 Status Report on IP Infringement: why IP rights are important, IPR infringement and the fight against counterfeiting and piracy', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/web/observatory/status-reports-on-ip-infringement>.
- (5) Europol (Ευρωπόλ), 2021, 'European Serious and Organised Crime Threat Assessment (EU SOCTA), 2021', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://www.europol.europa.eu/socta-report>.
- (6) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020, 'Report on the EU customs enforcement of intellectual property rights- Results at the EU border, 2019', διαθέσιμη στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/taxation_customs/intellectual-property-rights-facts-and-figures_en.
- (7) Europol (Ευρωπόλ), 2021, 'European Serious and Organised Crime Threat Assessment (EU SOCTA), 2021', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://www.europol.europa.eu/socta-report>.
- (8) INTERPOL (ΙΝΤΕΡΠΟΛ) – Europol (Ευρωπόλ), 2021, 'OPSON IX Analysis Report', διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/operation-opson-ix-%E2%80%93-analysis-report>.
- (9) ΟΟΣΑ και EUIPO, 2020, 'Trade in counterfeit pharmaceutical products', διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.oecd.org/gov/trade-in-counterfeit-pharmaceutical-products-a7c7e054-en.htm>.

ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΕΙΛΩΝ 2022